

NEDELJA

23 SEPT 2016 BR.273

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

KOME VEROVATI ?

POTPUNO OPREČNE PROGNOZE - ČAK I NA KRATAK ROK

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Kome verovati: Optimistima, ili pesimistimaOVDE
- Cene idu osetno na gore: Evo zašto:.....OVDE
- IEA, OPEC: Nema oporavka potrošnje - za sada.....OVDE
- IEA: Naftna privreda će i u 2017. rezati investicije.....OVDE
- U pogonu najveći do sada razvijen naftni projekat na Arktiku.....OVDE
- Gasprom njeft svetski naftni šampion na Arktiku.....OVDE
- Lukoil narednih dana otvara kaspisko mega polje Filanovski.....OVDE
- Naftni velikani imali manji povraćaj kapitala kada je nafta bila tri puta skuplja.....OVDE
- SAD u isto vreme uvoze i izvoze benzin.....OVDE
- Nova istraga protiv Exxon-a – manipulacija bilansima kompanije.....OVDE
- Nigerija tereti svetske naftne kolose za proneveru nafte vredne 13 milijardi dolara.....OVDE

GAS:

- Zamena imovine između OMV-a i Gasproma zapinje u Oslu.....OVDE
- Engie izlazi iz poslova sa naftom - LNG ostaje.....OVDE

REGION:

- NO i UO Energopetrola: Ponuda Ine prihvatljivaOVDE
- UNKS: Cene goriva u regionu.....OVDE

Crude Oil Brent Sept 23 2016 0700 GMT - 47.40 Livecharts.co.uk

KO JE U PRAVU, OPTIMISTI, ILI PESIMISTI?

LONDON, NJUJORK - Akterima na tržištu nafte gotovo da ništa ne znači praćenje procena analitičara o kretanjima cena nafte, čak ni na srednji, da ne govorimo duži rok, već ni koliko mogu očekivati da će barel vredeti do kraja godine. Prognoze su, naime, u nekim slučajevima bukvalno oprečne, a da situacija bude još čudnija, analitičari se pozivaju na iste argumente - kretanje ponude, odnosno zaliha, i potražnje ključne energetske sirovine. Faktori globalnog rasta BDP, brzine opadanja proizvodnje iz aktivnih polja, usporavanja proizvodnje iz naftnih škriljaca u SAD, strategije Saudijske Arabije i Irana ostaju enigma.

Cene idu osetno na gore. Evo zašto:

LONDON - Tako Pierre Andurand, menadžer hedžing fonda koji je predvideo slom cena nafte u 2014. (i na tome, naravno, dobro zaradio) kaže da očekuje „**veliki pad**“ **zaliha nafte u svetu iduće godine**, što će voditi cene na gore. Anduranda citira **Bloomberg** i napominje da se njegov londonski fond i u avgustu dobro „kladio“ na kretanje cena nafte i samo u tom mesecu na tome zaradio 4,2% na kapital od 1,2 milijarde dolara, potukavši konkurente. Potrošnja nafte bi trebalo da se ubrza pre kraja godine, a mimo Saudijske Arabije, izgledi sa rast proizvodnje u drugim OPEC državama deluju sumorno, navodi Andurand u mesečnom izveštaju. On navodi da i dalje vidi u naredne tri godine potencijal za „mnogo veće cene nafte“.

David Fyfe, analitičar u trgovačkom kolosu Gunvor, smatra da bi se **povratak na barel od 50, 60, 70 dolara**

mogao desiti brže nego što ljudi misle, „jer ni jedna zemlja proizvođač nafte osim Saudijske Arabije, nema rezervne proizvodne kapaciteta. Rijad jedini može da podigne proizvodnju za milion, do dva miliona barela na dan (mb/d).

IEA, OPEC: Još bez tržišnog balansa

PARIZ - U isto vreme, Međunarodna agencija za energiju - **IEA**, izašla je sa prognozom da će tržište nafte morati „malo duže“ da sačeka dok se tržište ne vrati u ravnotežu između raspoloživih količina nafte i onoga što se troši. IEA u dopuni svoga mesečnog izveštaja smanjuje, naime, prognoze potrošnje za 100 hiljada barela na dan, što je bio dovoljan signal spekulativcima da krenu sa prodajama time obore u jednom momentu vrednost barela za čak 4%. Na strani „pesimista“ našac se i OPEC, koji je ovih dana ocenio da će ponuda nafte van ovog kartela pre da se uveća, nego smanji u 2017., korigujući ovim svoji prethodnu prognozu.

G'DRIVE FUEL

100
OKTANA

**MOĆNA
TRANSFORMACIJA**

POVEĆANJE SNAGE MOTORA DO 7%

POBOLJŠANA DINAMIKA UBRZANJA DO 10%

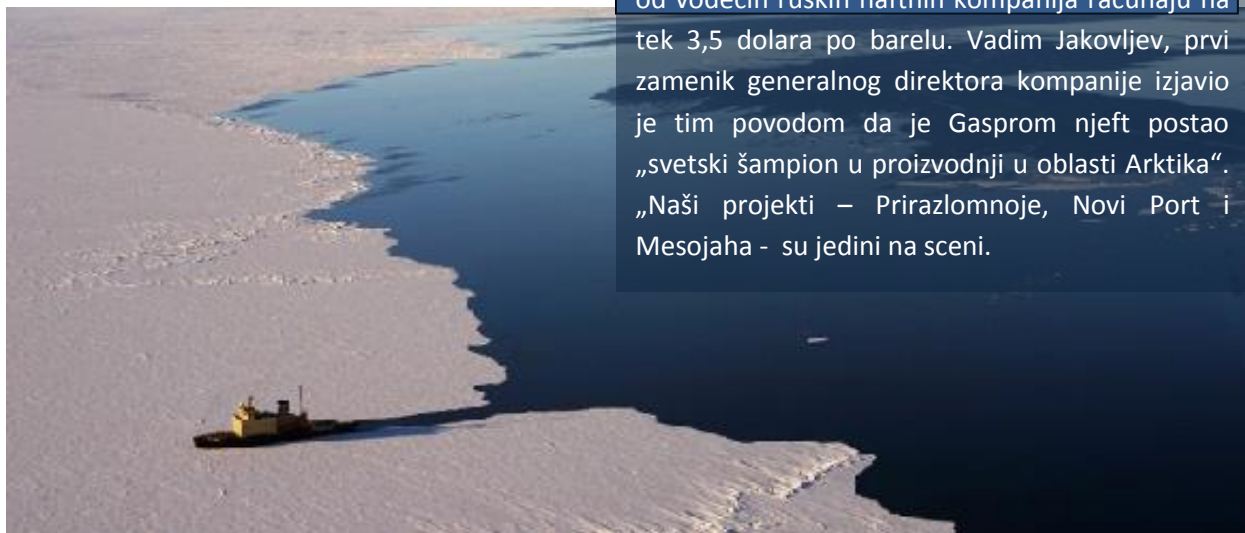
SMANJENJE NASLAGA NEČISTOĆA NA MOTORU DO 6 PUTA

**NAJBOLJE JE
PRED VAMA**

Otvoren najveći do sada razvijen naftni projekat na Arktiku

MOSKVA - Ruski predsednik Vladimir Putin je u utorak, putem telekonferencije, pustio u komercijalni rad naftno polje Istočno Mesojaha, koje Gasprom njeft na krajnjem severu, u ruskom regionu Arktika, razvijao u partnerstvu sa Rosnjeftom. Ceremoniji otvaranja najvećeg do sada realizovanog projekta na Arktiku prisustvovali su čelnici Gasproma i Rosnjefta, Aleksej Miler i Igor Sečin. Putin je najavio da će se posle istočnog dela depozita Mesojaha, smeštenog na poluostrvu Gidan, preći na razvoj polja Zapadni Mesojaha. Dve kompanije uložile su 85 milijardi rubalja (1,32 milijarde dolara) u ovaj projekat. Neftegaz.ru

Gasprom njeft svetski naftni šampion na Arktiku

MOSKVA – Gasprom njeft je objavio da će ove godine proizvesti iz svog arktičkog polja Mesojaha 600.000 tona sirove nafte, da bi taj iznos do 2020. dostigao čak 5,5 miliona tona, preneo je Reuters. Agencija navodi da se proizvodni troškovi jedne od vodećih ruskih naftnih kompanija računaju na tek 3,5 dolara po barelu. Vadim Jakovljevič, prvi zamenik generalnog direktora kompanije izjavio je tim povodom da je Gasprom njeft postao „svetski šampion u proizvodnji u oblasti Arktika“. „Naši projekti – Prirazlomnoje, Novi Port i Mesojaha - su jedini na sceni.

Lukoil narednih dana otvara kaspijsko mega polje Filanovski

MOSKVA - Lukoil planira da počne komercijalnu proizvodnju iz svog kaspijskog naftnog polja Filanovski do kraja ovog meseca, rekao je u utorak viši potpredsednik ruske privatne naftne kompanije Azat Šamsuarov. „Završavamo prvu fazu opremanja polja i nadamo se da ćemo ga priključiti na (Transnjeftov transportni) sistem do kraja septembra“, rekao je on. Za sada su za proizvodnju spremne dve bušotine sa ukupnim kapacitetom od 4.200 tona, ili blizu 30.000 barela nafte na dan. Ranije je najavljeno da bi do kraja godine ovo polje moglo da proizvodni špic od osam miliona tona nafte dostigne u 2017. godini, prenosi OilPrice.com. Portal Neftegaz.ru prenosi da Lukoil planira da utroši oko 13,5 milijardi rubalja u razvoj ovog polja do 40-ih godina ovog veka. Filanovski, najveće naftno polje otkriveno u Rusiji u poslednjih četvrt veka, sadrži 128 miliona tona dostupnih rezervi nafte i preko 41 milijardu kubika prirodnog i kaptažnog gasa. Dubina vodenog pokrivača u ovom delu na severu Kaspijskog mora iznosi svega sedam do 11 metara.

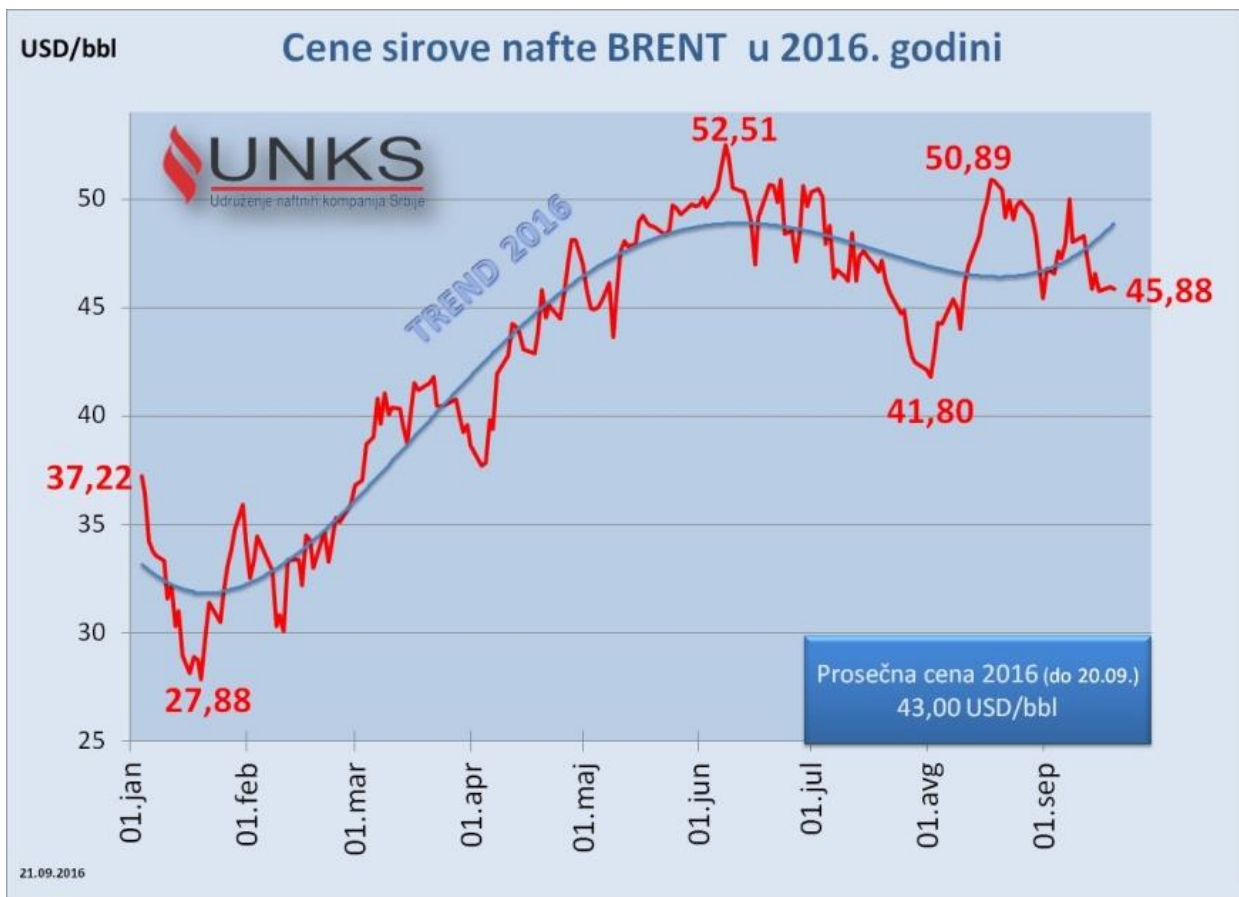
LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE

PREPORUČUJE

IEA: Naftna privreda će i u 2017. rezati investicije

VAŠINGTON - Naftna privreda bi mogla i u 2017, treću godinu za redom, da smanji ulaganja i druge

troškove, saopštila je IEA u svom poslednjem izveštaju o stanju na tržištu. Prema analitičarima IEA, investicije u upstream bi ove godine trebalo da padnu na 450 milijardi dolara, odnosno za 24%, što je više od 17% procenjenih od strane iste institucije u februaru ove godine.

Naftni velikani imali manji povraćaj na uložena sredstva kada je nafta bila tri puta skuplja

NJUJORK - Goldman Sachs Group objavljuje zanimljiv nalaz, prema kome naftne kompanije u vremenima ultra-visokih cena sirove nafte do čak 150 dolara za barel (u 2008.) nisu donosile svojim akcionarima očekivane zarade, naprotiv. Analitičari ove globalne investicione banke su naime utvrdili da su prihodi naftnih kolosa, poput BP-a, Royal Dutch Shell-a i ExxonMobil-a, zapravo opadali u periodu od 2005. do 2014. - mereno povraćajem gotovinskih sredstava na investirani kapital, prenosi **Bloomberg**. Podaci pokazuju da su tri najveće svetske tzv. internacionalne naftne kompanije u periodu kada im je ukupan profit rastao uz visoke cene nafte, visina slobodnih novčanih tokova stvorena iz investicija opadala, zbog uvećanih troškova poslovanja - tj. većih poreza, veće cene servisnih usluga i većih izdvajanja u sektor pronalazaženja i razvoja (F&D), objašnjava šef analitičke službe u Goldmanu, Henry Tarr.

 Transnafta
www.transnafta.rs

SAD u isto vreme uvoze i izvoze benzin

VAŠINGTON – SAD u isto vreme uvoze i izvoze benzin zbog različitih balansa između potrošnje i ponude ovog goriva u regionima. Dva regiona sa najvećim debalansima u ponudi i potražnji su Istočna obala, koja je uvozila 581.000 barela na dan benzina u 2015. i područje Meksičkog zaliva, koje je u isto vreme izvezilo 551.000 b/d benzina, pokazuju podaci Energetske informativne administracije (**EIA**) ministarstva energije SAD. Prerađivački kapaciteti na Istočnoj obali su, naime, manji od potreba potrošnje, pa se potražnja za benzinom pokriva kupovinom iz drugih delova SAD, kao i od inostranih snabdevača. Rafinerijski kapaciteti u području Zaliva, s druge strane, premašuju potrošnju, pa se višak šalje u druge delove SAD, ili izvozi.

Engie izlazi iz poslova sa naftom - LNG ostaje

PARIZ - Francuski gasni i energetske kolos Engie (ex GdF) ne razmatra prodaju poslovanja vezanog za utečnjeni prirodni gas (LNG), ali je potvrdio da će napustiti poslove s ugljem i naftom. Naime, u francuskim medijima su se pojavili napisi o tome da bi firma pri restrukturiranju mogla izaći iz poslovanja s LNG-om, posebno s obzirom na pad cena gasa i smanjenje potražnje u prvoj polovini godine. Engie je zbog toga u gasnom poslovanju zabeležio pad prihoda za 47%, odnosno gubitke od 39 mil. evra. Ipak, u firmi navode da LNG ima budućnost, kao supstitut termoelektranama na uglj, pa će kompanija iz poslovanja s ugljem izaći će u roku od tri godine, dok će istraživanje i proizvodnju nafte napustiti prenosi portal **Rigzone**.

Nova istraga protiv Exxon-a: Manipulacija bilansima kompanije

NJUJORK - Državni tužilac američke savezne države Njujork, koji je prošle godine otvorio istragu protiv američkog naftnog kolosa ExxonMobil, zbog navodnog prikrivanja od svojih akcionara podataka o posledicama potencijalne klimatske politike po vrednost, odnosno aktivu same kompanije, sada tereti firmu za knjigovodstvene manipulacije. Ovo je deo nove strategije za koju se Eric Schneiderman opredelio, pošto polako odustaje od nastojanja da dokaže da je ExxonMobil izmanipulisao svoje akcionare, odbijajući da im saopšti rizike koje klimatska politika donosi po vrednost aktive kompanije, pa samim tim i njihove deonice. (Vidi **NEDELJU** br.272). Schneiderman sada tvrdi da je ExxonMobil opet obmanuo deoničare jer nije prilagodio vrednost kompanije okolnostima nastalim posle strmoglavog pada cena sirove nafte od juna 2014. na ovamo. **Wall Street Journal** ukazuje da su tako postupili Exxon-ovi konkurenti koji su u protekle dve godine umanjili vrednost svojih aktiva, zapravo svojih naftnih depozita koje u budućnosti planiraju da aktiviraju za ukupno 200 milijardi dolara, pokazuju podaci konsultantske firme Rystad Energy. U isto vreme Exxon, jedini iz grupe Big Oil kompanija, nije otpisao ništa. Naftni velikan se neubedljivo brani konstatacijom da bi vrednost aktive, odnosno tih depozita mogla da poraste, ako se cena nafte vrati na ranije nivoe.

Nigerija tereti svetske naftne kolose za ilegalni izvoz od 13 milijardi dolara

LAGOS – Nigerijski zvaničnici saopštili su ove nedelje da vlada te zemlje tuži nekoliko vodećih svetskih naftnih kompanija i zahteva odštetu u visini ukupno 12,7 milijardi dolara za naftu koju su navodno nezakonito izvezli u SAD između 2011. i 2014. godine. **AFP**

Visoki federalni sud u Lagosu počeo tim povodom iduće nedelje da saslušava svedoke tužbe podnete protiv tamošnjih filijala kompanija Chevron, Royal Dutch Shell, Eni, Total i Petrobras. Vlada Nigerije tvrdi da te kompanije nisu deklarirale izvoz ukupno čak 57 miliona barela nigerijske nafte u SAD.

 PETROBART[®]
više od goriva

Zamena imovine između OMV-a i Gasproma zapinje u Oslu

MOSKVA - Gasprom želi više od četvrtine udela u OMV-ovoj holding kompaniji u norveškom delu Severnog mora ali Norveška to blokira, rekao je za **Reuters** zamenik direktora najveće svetske gasne kompanije. Prema od ranije dogovorenom planu zamene imovine, austrijski OMV trebalo bi da dobije 24,9% udela u jednom od Gaspromovih naftnih polja u Sibiru, a zauzvrat bi ruski gasni div trebalo da dobije deo OMV-e imovine u norveškom delu Severnog mora. "Što se tiče OMV-ove imovine, izbor je pao na

produznu imovinu u Severnom moru. Sada razgovaramo o tome kada bismo mogli dobiti odobrenje norveških vlasti. Biće održan sastanak s norveškim ministarstvom, videćemo zašto ograničavaju udeo u holdingu na 25%. Ne želimo takvu situaciju. Nadam se da u svemu tome neće biti politike", rekao je za britansku novinsku agenciju u četvrtak zamenik izvršnog direktora Gasproma Aleksandar Medvedev. Zbog pada cena nafte OMV nastoji da smanjiti udeo skuplje proizvodnje na Severnom moru u korist proizvodnje s nižim troškovima, kakva je u Rusiji. Stoga su u austrijskoj kompaniji bili spremni da ustupe manjinski udeo u norveškoj i britanskoj holding kompaniji za imovinu u Severnom moru u zamenu za oko 25% udela u dva dela Gaspromovog polja u sibirskom Urengoju.

REGION

NO i UO Energopetrola: Ponuda Ine prihvatljiva

SARAJEVO - Cena od 2,3 KM po akciji, koju je ponudila hrvatska Ina za preostali udeo u Energopetrolu (EP), viša je od propisane minimalne i uzimajući u obzir teškoće i uslove poslovanja društva prihvatljiva je, naveli su u svom mišljenju Nadzorni odbor i Uprava sarajevskog distributera goriva.

Vlada FBiH: Ponuda je mizerna

SARAJEVO - Pre nedelju dana, vlada FBiH nazvala je "smešnom i mizernom" ponudu hrvatske kompanije, kojom bi ona za svega 4,1 milion KM, odnosno 18,4% od nominalne vrednosti tog udela, preuzela preostalih 33 odsto Energopetrola. **Vidi: NEDELJA # 272**

U mišljenju Uprave i NO EP se navodi da prema Zakonu o preuzimanju deoničarskih društava cena koju je ponuđač dužan da ponudi ne sme biti niža od one po kojoj je on stekao deonice ciljnog društva, niti niža od prosečne cene ostvarene na berzi tokom tri meseca pre nego što nastane obaveza objave ponude za preuzimanje. Ina je kupila MOL-ov udeo u EP u julu po ceni od 0,28 KM po akciji, pa je tada nastala obaveza objave ponude za preuzimanje.

Prosečna cena akcije EP na tržištu Sarajevske berze u poslednja tri meseca je 1,83 KM, a knjigovodstvena cena na dan poslednjeg finansijskog izveštaja iznosila je 1,15 KM. Društvo je na polugodištu ove godine ostvarilo gubitak veći od 6,3 miliona KM. Stoga NO i UO Energopetrola zaključuju da je ponuda prihvatljiva.

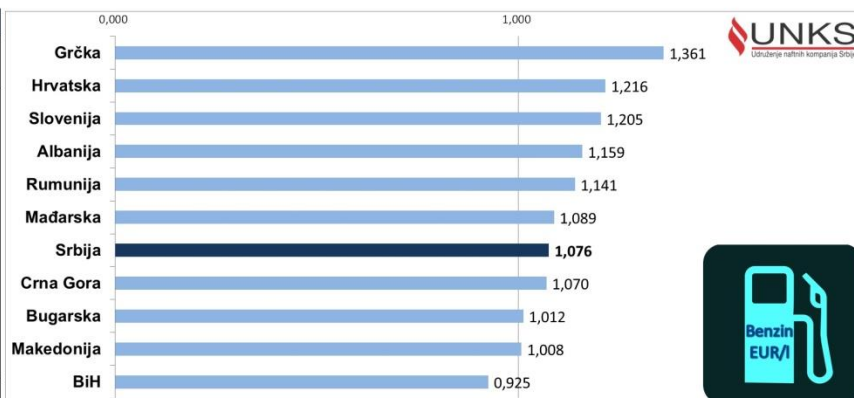
U mišljenju se također navodi da je namera Ine nastavak programa modernizacije maloprodajne mreže, da bitno neće menjati položaj i materijalna prava radnika EP, da neće menjati mesto obavljanja poslovne delatnosti, kao i da ne namerava da menja način korišćenja imovine sarajevskog preduzeća. **Energetika.ba**

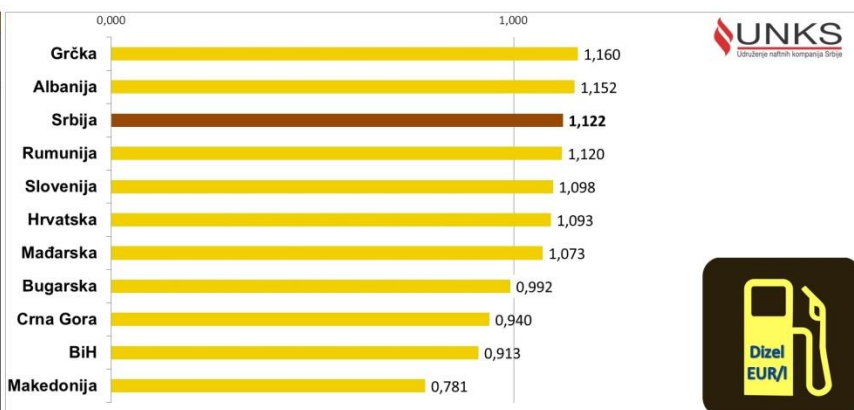
Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona

21.09.2016. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

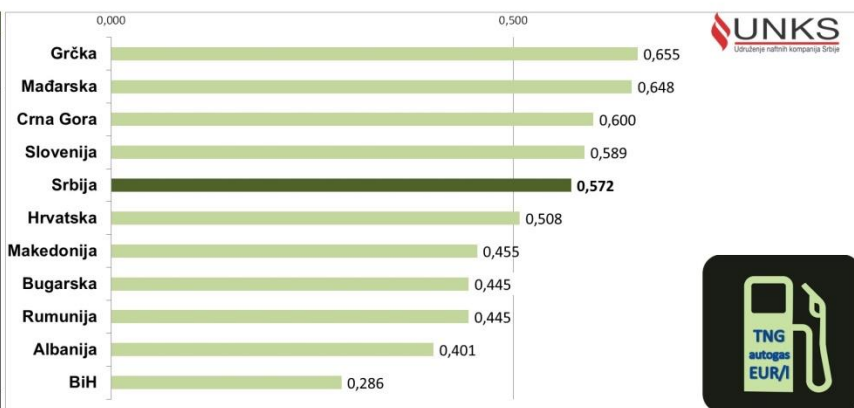
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,361	22,08%
Hrvatska	1,216	9,12%
Slovenija	1,205	8,09%
Albanija	1,159	3,97%
Rumunija	1,141	2,32%
Mađarska	1,089	-2,33%
Srbija	1,076	-3,47%
Crna Gora	1,070	-4,02%
Bugarska	1,012	-9,19%
Makedonija	1,008	-9,57%
BiH	0,925	-16,99%
Prosečna cena u regionu		1,115

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,160	11,50%
Albanija	1,152	10,72%
Srbija	1,122	7,90%
Rumunija	1,120	7,71%
Slovenija	1,098	5,54%
Hrvatska	1,093	5,07%
Mađarska	1,073	3,11%
Bugarska	0,992	-4,65%
Crna Gora	0,940	-9,64%
BiH	0,913	-12,27%
Makedonija	0,781	-24,97%
Prosečna cena u regionu		1,040

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,655	28,57%
Mađarska	0,648	27,16%
Crna Gora	0,600	17,77%
Slovenija	0,589	15,61%
Srbija	0,572	12,28%
Hrvatska	0,508	-0,23%
Makedonija	0,455	-10,63%
Bugarska	0,445	-12,69%
Rumunija	0,445	-12,73%
Albanija	0,401	-21,30%
BiH	0,286	-43,80%
Prosečna cena u regionu		0,509

Udruženje naftnih kompanija Srbije
Vladimira popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ

КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесите ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs

www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

WPCSERBIA

NEDELJA - Deo izdavačke delatnosti NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave